

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Yttrande på rapporten Nya grindvaktsfunktioner i LOV

Bakgrund

Den 26 juni 2025 gav regeringen Konkurrensverket i uppdrag att lämna förslag som bidrar till att motverka kriminella eller på annat sätt oseriösa leverantörer i upphandlande myndigheters valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Uppdraget redovisades den 19 december 2025 i rapporten "Nya grindvaktsfunktioner i LOV – förslag som bidrar till att motverka kriminella eller oseriösa leverantörer i valfrihetssystem" (rapport 2025:8).

Bedömning

Danderyds kommun **stödjer Konkurrensverkets förslag i sin helhet.**

Förslagen innebär en välkommen balansförskjutning i LOV – från fokus på leverantörers etableringsrätt till ett stöd för upphandlande myndigheters möjlighet till skydd mot kriminella och oseriösa aktörer. Möjligheten att välja mellan löpande prövningar av ansökningar och ansökningsfönster ger kommunen flexibilitet att anpassa förfarandet efter verksamhetens karaktär och belastning på handläggningen.

De nya uteslutningsgrunderna och kraven på förfrågningsunderlag kommer att underlätta att neka eller säga upp oseriösa leverantörer redan vid inträdet, något som idag ofta är svårt på grund av rättsosäkerhet och skadeståndsrisk. Förslagen stärker kommunens möjligheter att upprätthålla hög kvalitet och trygghet i välfärdstjänsterna utan att inskränka invånarnas valfrihet. Valfriheten bevaras ytterst även genom att kommunen har god kontroll över leverantörerna.

Kommunen delar Konkurrensverkets bedömning att det inte behövs någon författningsreglerad tidsbegränsning av system eller kontrakt. Den kommunala självstyrelsen bibehålls fullt ut.

Sammanfattningsvis bedömer Danderyds kommun att förslagen är proportionerliga och ändamålsenliga. Kommunen ser positivt på förslaget om med riktlinjer för uppföljning och skyldigheten att löpande följa upp leverantörer. Danderyds kommun vill dock påpeka att många kommuner gör redan detta. Danderyd har redan riktlinjer för avtalsuppföljning och genomför löpande uppföljning av exempelvis vård- och omsorgsboende som sedan 2015 är kundval i enlighet med valfrihetssystem (LOV).

Kommunstyrelsen

Johanna Hornberger
Kommunstyrelsens ordförande